

تعداد صفحات: ۴
تاریخ برگزاری: ۱۳۹۷/۰۹/۰۹ خردادماه
شماره جلسه: ۲۵

صورتجلسه کمیسیون سرمایه گذاری و تأمین مالی
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

رئیس جلسه: جناب آقای مهندس باقری ..... دبیر جلسه: سرکار خانم مهندس بصیری ..... ساعت شروع: ۰۸:۰۰ ..... ساعت خاتمه: ۱۰:۴۵

دستور کار جلسه:

- ✓ ارائه تحلیل وضعیت تشکیل سرمایه در ایران
- ✓ تصویب نهایی برنامه کاری کمیسیون در سال ۱۳۹۷

بیست و پنجمین جلسه کمیسیون سرمایه گذاری و تأمین مالی اتاق بازرگانی خراسان رضوی با محوریت ارائه تحلیل وضعیت تشکیل سرمایه در ایران و نیز تصویب نهایی برنامه کاری کمیسیون در سال ۱۳۹۷ با حضور اعضای اصلی کمیسیون و سایر مدعوین روز چهارشنبه ۹۷/۳/۹ ساعت ۸ صبح در محل ساختمان شماره دو اتاق بازرگانی برگزار شد. در ابتدای جلسه آقای مهندس باقری رئیس محترم کمیسیون با اشاره به دو دستور کار جلسه کمیسیون، از آقای مهندس صفار خواستند که گزارش خود را در خصوص تحلیل وضعیت سرمایه گذاری در ایران ارائه دهند.

آقای مهندس صفار کارشناس محترم مرکز بررسی ها و مطالعات اقتصادی در گزارش خود که براساس آمار و اطلاعات بانک مرکزی تهیه شده بود بر این نکته تأکید کردند که ایران از نظر سهم پس انداز از تولید ناخالص ملی از جایگاه مناسبی در میان کشورهای جهان برخوردار است و بین ۳۰ تا ۴۰ درصد از GDP را پس انداز می کند. این در حالی است که میانگین جهانی سهم پس انداز از تولید ناخالص ملی، ۲۵ درصد است. اما سؤال اساسی این است که این حجم پس انداز در ایران در کجا مصرف می شود؟ آیا تمام این پس اندازها به سرمایه گذاری تبدیل می شود؟ ایشان در پاسخ به این سؤال فرمودند موجودی سرمایه به عنوان متغیر انباره ای به سه بخش تخصیص می یابد: ساختمان، ماشین آلات و موجودی انبار. بخش عمده ای از این پس اندازها به بخش ساختمان تعلق می گیرد. در واقع سرمایه های جامعه به جای اینکه در بخش مولد استفاده شود به بخشی تخصیص می یابد که نه تنها مولد نیست بلکه با بروز بلایای طبیعی همچون زلزله به خصوص در شهرهای بزرگ، بخش عمده ای از آن از بین خواهد رفت. در آمار دیگری که از ترکیب تخصیص موجودی سرمایه به بخش های مختلف ارائه شده نیز مشخص شده است که سهم بخش صنعت ۱۰/۵ درصد، بخش کشاورزی ۴/۵ درصد، نفت و گاز ۴ درصد، مستغلات ۳۵ درصد، بخش حمل و نقل ۱۰/۸ درصد و سایر خدمات نیز ۲۶ درصد از کل موجودی سرمایه کشور را به خود اختصاص داده اند. در بخش دیگری از گزارش عنوان شد که طبق برنامه ششم توسعه بایستی متوسط رشد سالانه تشکیل سرمایه ۲۱/۴ درصد باشد تا بتوان به رشد اقتصادی ۸ درصد دست یافت. این در حالی است که آمار نشان می دهد در سال های گذشته رشد سرمایه بین یک تا دو درصد بوده است که تفاوت بسیار زیادی با رشد سرمایه هدف دارد. ضمن اینکه تغییرات موجودی سرمایه در بخش صنعت طی سال های اخیر بسیار ناچیز و حتی منفی بوده است. ایشان در ادامه گزارش خاطر نشان کردند با بررسی آمار مربوط به مانده تسهیلات بانکی که نشان دهنده استفاده از پس اندازها است این نکته به دست می آید که در سال ۹۵ حدود ۷۵ درصد از تسهیلات بانکی به بخش ساختمان، مسکن و بازرگانی اختصاص یافته که چندان مولد نیستند. ایشان در پایان گزارش نیز به توجه کشورهای جهان به فعالیت های تحقیق و توسعه (R&D) اشاره کردند و فرمودند کشورهایی مانند آرژانتین و برزیل برای فعالیت های تحقیق و توسعه معافیت های مالیاتی در نظر گرفته اند تا بتواند بخش های R&D را فعال نگه دارند. بنابراین به نظر می رسد در کشور ما نیز باید بخشی از منابع سرمایه ای به این حوزه هدایت شود.

پس از ارائه گزارش، آقای دکتر صفای نیکو معاونت محترم سرپرستی بانک ملی استان خراسان این نکته را مطرح نمودند که کشورهای در حال توسعه از جمله ایران صاحبان صنایع نیستند بلکه صاحبان مواد خام و نیروی کار ارزانند و این یک ضعف ذاتی برای ما به شمار می رود. اما می توانیم با هدایت درست این مواد خام به بخش مولد، آنها را به سرمایه گذاری ثابت مولد تبدیل کنیم. نکته مهم این است که وظیفه جذب و هدایت سرمایه

تعداد صفحات: ۴
تاریخ برگزاری: ۱۳۹۷/۰۹/۰۹ خردادماه
شماره جلسه: ۲۵

صورتجلسه کمیسیون سرمایه گذاری و تأمین مالی
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

رئیس جلسه: جناب آقای مهندس باقری ..... دبیر جلسه: سرکار خانم مهندس بصیری ..... ساعت شروع ۰۸:۰۰ ..... ساعت خاتمه: ۱۰:۴۵

به سمت سرمایه‌گذاری ثابت بر عهده بازار بورس است. اما ضعف بازار سرمایه در ایران باعث شده که سیستم بانکی این وظیفه را بر عهده بگیرد حال آنکه وظیفه بانک نه جذب و نه تخصیص پول بلکه تنها انتقال این سرمایه‌ها است. مسأله دوم وجود گروهی از موسسات مالی و اعتباری است که زیر نظر بانک مرکزی فعالیت نمی‌کنند و در نتیجه به جای ارائه تسهیلات به بخش مولد و عمل بر اساس ضوابط و دستورالعمل‌های بانک مرکزی، منابع مالی خود را در بخش‌های سودآور و پر بازده که عمدتاً مولد نیستند، به کار می‌گیرند. پس اولاً سیستم بانکی ناکارآمد است و ثانیاً بخشی از این سیستم قابلیت نظارت بر سرمایه‌ها را ندارد. راهکاری که در این شرایط می‌توان ارائه داد این است که بانک مرکزی با هدایت درست سرمایه به بخش صنعت، معدن و کشاورزی و محدود کردن تخصیص منابع به بخش خدمات و نیز نظارت بر این فرآیند می‌تواند تا حدودی از تخصیص سرمایه به بخش‌های نامولد جلوگیری کند. ایشان در ادامه بر ضرورت مشخص کردن حدود اختیارات کمیسیون در اجرایی کردن پیشنهادات ارائه شده توسط اعضا تأکید نمودند.

در ادامه جلسه خانم مهندس بصیری دبیر محترم کمیسیون سرمایه‌گذاری و تأمین مالی بر لزوم ورود به دستور کارهایی با دوره نتیجه‌گیری کوتاه‌مدت تأکید کردند و فرمودند بهتر است در شرایط کنونی از ورود به بحث سیاست‌گذاری و برنامه‌های بلندمدت اجتناب کنیم و راهکارها و توصیه‌هایی را برای سرمایه‌گذاری در فضای موجود ارائه دهیم. ایشان با اشاره به دو بحث عمده مرتبط با کمیسیون فرمودند تکلیفی بر عهده شورای گفت‌وگو گذاشته شده و آن تعیین اولویت‌ها و فرصت‌های سرمایه‌گذاری است که این بحث از دو سال پیش در کمیسیون مطرح شده و مباحثی به صورت گام به گام در همین رابطه تدوین شده است. ایشان افزودند در تیرماه کمیسیون مشترکی با کمیسیون سرمایه‌گذاری اتاق ایران خواهیم داشت که در این راستا می‌توانیم از اعضای اصلی کمیسیون سرمایه‌گذاری اتاق ایران و افرادی که می‌توانند در پیشبرد اهداف و فعالیت‌های کمیسیون مفید واقع شوند، دعوت به عمل آوریم.

خانم مهندس غفاریا مدیر عامل محترم شرکت خانه شکلات نیز بر ارائه تسهیلات بانکی به بخش R&D به طور خاص تأکید کردند و فرمودند اگر بانک‌ها این شرایط را فراهم کنند که بنگاه‌ها در صورت ارائه محصول جدید به بازار، با بخشودگی بخشی از بهره پرداختی مواجه شوند یا اینکه از دوره بازپرداخت طولانی‌تری بهره‌مند گردند، می‌توان صنعت را به این امر تشویق کرد. ایشان همچنین از بخش‌نامه‌های جدیدی که جز ایجاد هزینه برای بنگاه‌ها اثر دیگری ندارد به عنوان یکی از موانع حفظ سرمایه‌های موجود یاد کردند.

آقای وطن پرست کارشناس محترم دفتر سرمایه‌گذاری استانداری خراسان رضوی مشکل اصلی سرمایه‌گذاری واقعی در اقتصاد ایران را فقدان سیستم حقوقی کارآمد و عدم وجود امنیت سرمایه‌گذاری عنوان کردند و خاطرنشان ساختند در صورتی که افراد از سودآور بودن سرمایه‌گذاری خود مطمئن باشند، وارد بازارهای پر ریسکی چون بازار ارز، طلا یا سفته‌بازی نمی‌شوند. ایشان در ادامه به تشکیل کارگروه منطقه‌ای در استانداری اشاره کردند و فرمودند باید با فعال‌تر کردن این کارگروه فرصت‌های مشترک سرمایه‌گذاری در منطقه را احصا کرده و بررسی شود در شرایط موجود که اقتصاد کشور با مشکلات اساسی روبرو است، ظرفیت سرمایه‌گذاری استان می‌تواند چه امکاناتی را در جهت تقویت توان تولید بخش‌های مختلف فراهم آورد.

آقای مهندس لبافی رئیس محترم دبیرخانه شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی با اشاره به اینکه تا سال ۸۶ تقسیم‌بندی بودجه کشور در بخش‌های مختلف اقتصادی و به تفکیک نرخ و سهم وجود داشت، عنوان کردند که از این سال به بعد نه تنها نرخ‌ها بهم خورد بلکه هیچ نظارتی بر تخصیص تسهیلات نمی‌شد. امروزه صاحبان سرمایه به دلیل وجود یک سری شرایط و ضوابط، به سختی می‌توانند تسهیلات بانکی مورد نظر خود را

تعداد صفحات: ۴
تاریخ برگزاری: ۱۳۹۷/۰۹/۰۹ خردادماه
شماره جلسه: ۲۵

صورتجلسه کمیسیون سرمایه گذاری و تأمین مالی
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

رئیس جلسه: جناب آقای مهندس باقری ..... دبیر جلسه: سرکار خانم مهندس بصیری ..... ساعت شروع: ۰۸:۰۰ ..... ساعت خاتمه: ۱۰:۴۵

دریافت کنند. ضمن اینکه در حوزه تولید نیز بهره‌وری لازم وجود ندارد و در نتیجه حتی در صورت دریافت تسهیلات، امکان بازپرداخت با نرخ سود ۲۰ درصد وجود ندارد. لذا مشکل حال حاضر سرمایه‌گذاری در کشور، کمبود تسهیلات نیست بلکه مشکل جذب سرمایه در بخش‌های تولید و کشاورزی وجود دارد. همچنین بخش تولید با مشکلات مالیاتی، بانکی و بیمه‌ای دست و پنجه نرم می‌کند. یک راه‌حل این است که به ضوابط و مقررات سال ۸۶ و قبل از آن بازگردیم و در بخش‌های مختلف با نرخ‌های متفاوت تسهیلات ارائه دهیم. ایشان همچنین به وضعیت بودجه جاری و عمرانی دولت اشاره کردند و فرمودند در سال‌های اخیر پیوسته از بودجه عمرانی کاسته شده و بودجه جاری دولت افزایش یافته است. به طوری که انتظار می‌رود امسال بودجه عمرانی دولت به صفر برسد و کل بودجه صرف امور جاری دولت مانند پرداخت حقوق و دستمزد گردد که این امر نه تنها ارزش افزوده اقتصادی ایجاد نمی‌کند بلکه موجب هدر رفتن منابع خواهد شد.

خانم مهندس میرشاهی مدیرکل محترم دفتر جذب و حمایت از سرمایه‌گذاری استانداری خراسان رضوی مشکل اساسی در بخش تسهیلات را عدم تخصیص اختیار لازم به استان‌ها و شهرستان‌ها برای تصمیم‌گیری در خصوص ارائه تسهیلات براساس اولویت‌های سرمایه‌گذاری در هر منطقه عنوان کردند. ایشان با اشاره به انجام طرح "تجمیع سرمایه‌های خرد" در سال گذشته، خاطرنشان کردند که باید با ابزارهایی چون برگزاری کلاس‌های آموزشی، بازار سرمایه را ترویج دهیم و با شفاف‌سازی این بازار، اعتماد صاحبان سرمایه‌های خرد را جلب نموده و آنها را برای ورود به این عرصه ترغیب نماییم. ایشان خاطر نشان کردند باید فرصت‌ها و اولویت‌های سرمایه‌گذاری را به صورت مدون در اختیار داشته باشیم تا سرمایه‌گذار دچار سرگردانی نشود و بتوانیم او را به بخش‌های مؤثر و با بازده مطلوب هدایت نماییم. بنابراین لازم است کمیسیون سرمایه‌گذاری اتاق بازرگانی استان نیز به این مقوله ورودی جدی داشته باشد.

آقای دکتر کلالی مشاور عالی شرکت خوشگوار نیز ضعف سیستم اجرایی را تغییرات مکرر ضوابط و قوانین دانستند و از عدم تمایل سرمایه‌گذاران خارجی به سرمایه‌گذاری در ایران به دلیل فقدان قوانین ثابت و مشخص یاد کردند. ایشان با انتقاد از سیستم مالیاتی و دریافت مالیات از کسب و کارهای نوپا، بر لزوم تعهد دولت نسبت به تضمین حدی از سرمایه در فعالیتهای مولد در صورت عدم موفقیت بنگاه در کسب سود تأکید کردند.

سپس آقای دکتر استادی نایب رئیس محترم خانه صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی به برندهای معروف در حوزه صنایع غذایی اشاره کردند و فرمودند در همین شرایط موجود برخی بنگاه‌ها توانسته‌اند پیشرفت زیادی کرده و به جایگاه مناسبی دست یابند. در نتیجه بخشی از عدم موفقیت بخش تولید مربوط به این است که تولیدکنندگان در ایران کارایی مناسبی ندارند و درواقع بازرگانان خوبی نیستند. باید مهارت‌های بازرگانی در بنگاه‌ها تقویت شود. برای مثال به جای دریافت تسهیلات بانکی با نرخ سود ۲۰ درصد، می‌توان کالاهای بنگاه را به مردم پیش‌فروش کرده و با این نرخ تخفیف ارائه شود. پس پیشنهاد کلی در این خصوص، افزایش توانمندی و کارآمدی مدیران در بنگاه‌های اقتصادی است.

آقای دکتر ملک‌الساداتی عضو محترم هیئت علمی دانشگاه فردوسی مشهد نیز سه مشکل اساسی در اقتصاد ایران را به ترتیب اولویت سیستم مالیاتی، بخش بانکی و نیز تأمین اجتماعی عنوان کردند و فرمودند این سه مشکل به سه بحران اساسی در اقتصاد گره خورده است. در حوزه مالیات، دولت با کسری بودجه شدیدی روبرو است و بنابراین در این شرایط انتظار کاهش نرخ مالیات غیرممکن به نظر می‌رسد. در بخش بانکی نیز کاهش نرخ سود تسهیلات، بانک‌ها را به سمت ورشکستگی سوق داده است. بخش تأمین اجتماعی و صندوق‌ها نیز آستان بحران بزرگی است. اما پیشنهاد کوتاه‌مدتی که می‌توان در شرایط فعلی ارائه داد، توجه ویژه به بحث استارت‌آپ‌ها است. می‌توان به عنوان ارزیابی اولیه، استارت‌آپ‌های موفق و ناموفق در کشور را شناسایی و فعالانه در این حوزه حضور پیدا کرد.

تعداد صفحات: ۴
تاریخ برگزاری: ۱۳۹۷/۰۹/۰۹ خردادماه
شماره جلسه: ۲۵

صورتجلسه کمیسیون سرمایه گذاری و تأمین مالی
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

رئیس جلسه: جناب آقای مهندس باقری ..... دبیر جلسه: سرکار خانم مهندس بصیری ..... ساعت شروع: ۰۸:۰۰ ..... ساعت خاتمه: ۱۰:۴۵

سپس آقای مهندس باقری رئیس محترم کمیسیون سرمایه گذاری و تأمین مالی خاطرنشان کردند که ما نتوانسته ایم نقشه راه سرمایه گذاری را مبتنی بر مزیت ها و امکانات موجود در استان تعریف کنیم. اکنون مطالبه بخش خصوصی و دولتی این است که بایستی در قدم اول، مزیت های سرمایه گذاری استان مشخص شود، امکانات محدود استان در این مسیر به کار گرفته شود و به این ترتیب شاید بتوان اعتماد عمومی را جلب کرده و سرمایه ها را جذب نماییم. پس اتاق بازرگانی باید در تعیین اولویت های سرمایه گذاری و هدایت سرمایه ها سازوکار مشخصی داشته باشد. ایشان با انتقاد از عدم تمایل دولت در برنامه ریزی جهت انجام سرمایه گذاری های بلندمدت، از خرد کردن حجم بزرگی از سرمایه و تخصیص به واحدهای مختلف به عنوان یک حرکت اشتباه یاد کردند و فرمودند ۲۰ هزار میلیارد تومان سرمایه ای که می توانست به عنوان محرک و مولد تولید پایدار استفاده شود به گونه ای تخصیص داده شد که به طور کامل اثربخشی خود را از دست داد. ایشان با اشاره به اینکه ممکن است در آینده تنوع مشکلات به صورتی باشد که مجبور باشیم برای تک تک واحدها به طور جداگانه راهکار ارائه دهیم، بر لزوم ایجاد کارگروهی برای حفظ سرمایه گذاری های موجود تأکید کردند. آقای مهندس باقری با ابراز تاسف از سهم اندکی که دولت برای بخش خصوصی در تصمیم گیری های خود قائل است متذکر شدند که در سطح استان می توان از مجرای شورای گفت و گو و نیز ایجاد مرکز سرمایه گذاری، با ارائه مشاوره، ابراز عقیده و بیان فرصت ها و تهدیدها در حوزه سرمایه گذاری، بر تصمیم گیری های استانی مؤثر واقع شد. هرچند در حوزه مسائل ملی نیز می توان از ظرفیت کمیسیون ایران و نشست که در تیرماه برگزار می شود استفاده کرد. ایشان در ادامه سخنان خود خاطرنشان کردند که اکنون سیاست گذاری به گونه ای انجام می گیرد که با تخصیص بودجه محدود به هر استان، هدف را نه توسعه سرمایه گذاری بلکه تنها ایجاد اشتغال قرار داده اند. این در حالی است که باید اشتغال را از مجرای توسعه سرمایه گذاری افزایش داد نه اینکه رشد سرمایه گذاری را فدای افزایش سطح اشتغال نمود.

آقای مهندس باقری در پایان جلسه بر لزوم فعال شدن کمیسیون در دو حوزه "تعیین اولویت های سرمایه گذاری" و نیز "مباحث کلان اثرگذاری بر سیاست ها" تأکید کردند و فرمودند با توجه به شرایط موجود بایستی کمیسیون به گونه ای عمل کند که بتوانیم اثرگذاری کوتاه مدت و حتی موردی بر بخش های مختلف داشته باشیم و حداقل بتوانیم سرمایه های موجود را برای واحدهای اقتصادی حفظ نماییم.

مصوبات جلسه:

تعیین برنامه کاری کمیسیون در سال ۹۷ در دو بخش:

- ۱) مباحث کلان کمیسیون در خصوص تشکیل مرکز سرمایه گذاری جهت توسعه و تسهیل سرمایه گذاری
- ۲) موضوعات خرد روند موجود اقتصاد کشور و رصد فرصت ها و تهدیدهای استان و تهیه راه حل ها و پیشنهادات برای اداره امور جاری و حفظ سرمایه های موجود

حاضرین جلسه:

آقایان: استادی، باقری، حسینی، خوشرو، دانشور، صفار، صفای نیکو، عیدی زاده، کلالی، لبافی، ملک الساداتی، وطن پرست
خانم ها: آستانی، آقایی، بصیری، غفاریا، میرشاهی